

THỐNG KÊ VIỆT NAM - NỖ LỰC VƯỢT KHÓ HOÀN THÀNH XUẤT SẮC NHIỆM VỤ NĂM 2020

Năm 2020 là một năm đầy khó khăn, thách thức ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế của đất nước: Đại dịch Covid-19 xảy ra trên toàn cầu làm cho các hoạt động kinh tế bị đình trệ, chuỗi cung ứng bị đứt gãy, gây hậu quả nghiêm trọng tới nền kinh tế thế giới nói chung và nền kinh tế Việt Nam nói riêng; thiên tai dị thường, phức tạp gây hậu quả nặng nề, đặc biệt lũ lụt ở miền Trung đã làm hư hỏng cơ sở vật chất, hạ tầng, tác động xấu tới đời sống của người dân. Trong bối cảnh đó, được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Ban Cán sự đảng Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ trưởng và Lãnh đạo Bộ; sự ủng hộ, phối hợp của các Bộ, ngành, địa phương, cộng đồng doanh nghiệp và người dân, toàn ngành Thống kê đã nêu cao tinh thần trách nhiệm, chủ động, sáng tạo, đoàn kết, hợp tác, khắc phục khó khăn và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ đặt ra tại Hội nghị triển khai Kế hoạch công tác năm 2020.

Một số thành tựu chính của Ngành năm 2020

Thứ nhất, ngành Thống kê đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo đảm thông tin thống kê kinh tế - xã hội phục vụ lãnh đạo Đảng, Quốc hội, Chính phủ, các cấp, các ngành, các địa phương và nhu cầu thông tin thống kê của các tổ chức, cá nhân trong nước và quốc tế

Trước biến động phức tạp của dịch Covid-19, ngay từ đầu năm 2020, Tổng cục Thống kê chủ động lồng ghép các chỉ tiêu phục vụ điều hành nhanh cho Chính phủ và Bộ Kế hoạch và Đầu tư và các Bộ, ngành như: Bổ sung các thông tin về đánh giá tác động của dịch Covid-19 đến tình hình lao động, việc làm và thu nhập của người lao động trong điều tra lao động việc làm; lồng ghép phiếu khảo sát nhanh thu thập thông tin đánh giá tác động của dịch Covid-19 đến tình hình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp trong Điều tra doanh nghiệp năm 2020.

Tổng cục Thống kê đã ước tính các chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu năm 2020 báo cáo Lãnh đạo Bộ Kế hoạch và Đầu tư sử dụng cho công tác chỉ đạo, điều hành

Trong năm 2020, toàn Ngành đã thực hiện 30 cuộc điều tra theo kế hoạch, trong đó: Tập trung cải tiến đồng bộ về công tác chuẩn bị điều tra như tập huấn trực tuyến, bài giảng điện tử (Điều tra Nông thôn, nông nghiệp giữa kỳ; điều tra Khảo sát mức sống hộ dân cư), áp dụng triệt để công nghệ thông tin trong hoạt động thu thập thông tin (hầu hết các cuộc điều tra áp dụng CAPI, điều tra doanh nghiệp lần đầu tiên áp dụng webform thành công), chủ động lồng ghép các chỉ tiêu phục vụ điều hành nhanh cho Chính phủ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, các Bộ, ngành.

và báo cáo Chính phủ, giúp Chính phủ có căn cứ để xây dựng Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2021. Tại địa phương các Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương cũng đã tập trung đánh giá kết quả thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội phục vụ thiết thực cho việc hoạch định chính sách của địa phương,

tích cực tham gia chuẩn bị Đại hội Đảng các cấp, tiến tới Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII; phối hợp với các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tham mưu với cấp ủy, chính quyền xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2021 và 5 năm 2021-2025 của địa phương.

Tổng cục Thống kê đã cung cấp thông tin thường xuyên và đột xuất cho Quốc hội, Chính phủ, các Bộ, ngành. Cung cấp thông tin kinh tế - xã hội trung thực, khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời phục vụ xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội trong 5 năm giai đoạn 2021-2025 và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm giai đoạn 2021-2030 phục vụ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và đại hội Đảng các cấp ở địa phương. Đồng thời, Cục Thống kê cấp tỉnh cũng tham mưu và phối hợp với các ngành xây dựng Bộ chỉ tiêu tổng hợp báo cáo định kỳ và báo cáo thống kê về kinh tế - xã hội phục vụ sự chỉ đạo, điều hành của Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh.

Bên cạnh việc phục vụ tốt yêu cầu thông tin của Đảng, Quốc hội và Chính phủ, Tổng cục Thống kê tiếp tục thực hiện tốt việc cung cấp thông tin thường xuyên, đột xuất tới các đối tượng dùng tin khác trong nước, ngoài nước và các tổ chức quốc tế.

Thứ hai, hoàn thiện môi trường pháp lý, thực hiện Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 và các đề án lớn của Ngành.

Trong năm 2020 với sự chủ động của ngành Thống kê, công tác xây dựng và hoàn thiện môi trường pháp lý về hoạt động thống kê đã đạt được những kết quả tích cực, bảo đảm về tiến độ và chất lượng. Nhiều Văn bản quy phạm pháp luật đã được xây dựng

và trình Thủ tướng Chính phủ và Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành tạo môi trường pháp lý đồng bộ, thuận lợi cho hoạt động thống kê.

Năm 2020, Tổng cục đã làm thủ tục cấp mới chữ ký số cho 9 đơn vị và 191 cá nhân; tổng số văn bản xử lý trên hệ thống E-office là 215431 văn bản đến và 35057 văn bản đi; đã tổ chức 86 cuộc họp, hội thảo trực tuyến với số lượt người tham dự khoảng 10 nghìn người, tiết kiệm cho ngân sách nhà nước khoảng 4,1 tỷ đồng.

Công tác tổng kết Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn đến năm 2030 được thực hiện bài bản. Tổng cục Thống kê đã trình Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành Kế hoạch tổng kết Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn đến năm 2030. Trên cơ sở Kế hoạch chi tiết, các Bộ, ngành và địa phương đã thực hiện công tác tổng kết Chiến lược nghiêm túc, đảm bảo chất lượng.

Với sự nỗ lực của các đơn vị trong Ngành, Tổng cục Thống kê đã thực hiện thành công Đề án 715 về đổi mới quy trình biên soạn tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; các đề án lớn khác của ngành như: Đề án thống kê khu vực kinh tế chưa được quan sát, Đề án ứng dụng và phát triển Công nghệ thông tin - truyền thông trong Hệ thống thống kê nhà nước giai đoạn 2017 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030, Đề án hội nhập thống

kê ASEAN giai đoạn 2016 - 2020 được thực hiện đúng kế hoạch và đảm bảo chất lượng.

Thứ ba, công tác phương pháp chế độ Thống kê và Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động thống kê và công tác chỉ đạo điều hành được chú trọng thực hiện

Tổng cục Thống kê đã đổi mới công tác phương pháp chế độ thống kê theo tiêu chuẩn quốc tế và phù hợp với thực tiễn của Việt Nam, tập trung vào nghiên cứu phương pháp luận thống kê mới, hiện đại, giảm thiểu vùng trống thông tin thống kê phản ánh năng suất, chất lượng, hiệu quả nền kinh tế.

Xác định công nghệ thông tin, số hóa, trí tuệ nhân tạo là chìa khóa của mọi hoạt động, đặc biệt là hoạt động thống kê ngay thời điểm hiện tại và trong tương lai. Trong năm 2020, hạ tầng công nghệ thông tin của Tổng cục được đầu tư, nâng cấp, là nền tảng quan trọng tạo điều kiện cho ngành Thống kê triển khai các hoạt động đầy đủ theo kế hoạch trong bối cảnh dịch Covid-19 diễn biến phức tạp.

Tổng cục Thống kê đã thực hiện chuyển đổi số trong công tác điều hành, quản lý của ngành Thống kê: áp dụng Hệ thống hội nghị trực tuyến đến 63 Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, lắp đặt và đưa vào sử dụng Hệ thống hội nghị trực tuyến đến 160 Chi cục Thống kê cấp huyện; triển khai hệ thống xử lý văn bản điện tử, chữ ký số trong toàn bộ công chức, viên chức; triển khai phần mềm quản lý công việc.

Thứ tư, công tác hợp tác quốc tế trong hoạt động thống kê đi vào thực chất giúp nâng cao vị thế của thống kê Việt Nam trong cộng đồng thống kê khu vực ASEAN nói riêng và quốc tế nói chung

Với vai trò là Chủ tịch ASEAN về thống kê, Tổng cục Thống kê đã chủ trì thành công các Phiên họp của Tiểu ban Kế hoạch và Điều phối lần thứ 19 và 20 bằng hình thức trực tuyến; Tổ chức thành công kỳ họp lần thứ 10 của Ủy ban Hệ thống Thống kê cộng đồng ASEAN và Diễn đàn cấp cao về Hệ thống Thống kê cộng đồng ASEAN và Hệ thống Thống kê Việt Nam.

Việc Tổng cục Thống kê thực hiện thành công vai trò Chủ tịch ASEAN về Thống kê năm 2020 thể hiện sự cam kết mạnh mẽ, trách nhiệm cao của thống kê Việt Nam trong việc duy trì sự ổn định và phát triển của thống kê khu vực. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để thống kê Việt Nam phát huy vai trò dẫn dắt, kết nối các hoạt động của cộng đồng thống kê ASEAN, nâng cao vị thế, vai trò, thể hiện tính chuyên nghiệp của đội ngũ công chức thống kê Việt Nam với các quốc gia trong khu vực và cộng đồng Thống kê quốc tế.

Thứ năm, Tổng cục Thống kê đã mạnh mẽ đổi mới trong công tác tổ chức, sắp xếp lại mô hình tổ chức theo hướng chuyên môn hóa quy trình sản xuất thông tin thống kê

Việc triển khai Quyết định số 10/2020/QĐ-TTg ngày 18/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Tổng cục Thống kê thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư được thực hiện bài bản, thận trọng, dân chủ, minh bạch tại các đơn vị trong toàn Ngành. Điểm đáng chú ý trong việc sắp xếp lại các đơn vị trong toàn Ngành lần này là vừa đảm bảo tinh gọn tổ chức vừa đảm bảo chuyên môn hóa quy trình sản xuất thông tin thống kê.

Sau khi sắp xếp lại tổ chức theo Quyết định số 10/2020/QĐ-TTg ngày 18/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ, toàn Ngành

đã giảm 110 Phòng, 111 Chi cục Thống kê tương ứng với việc giảm 110 Trưởng phòng và 111 Chi cục trưởng.

Năm 2020, các đơn vị trong toàn Ngành đã tiến hành 263 cuộc thanh tra theo kế hoạch, trong đó Cơ quan Tổng cục Thống kê thực hiện 5 cuộc, Cục Thống kê cấp tỉnh thực hiện 258 cuộc. Các đơn vị thuộc Cơ quan Thống kê trung ương Tổng cục Thống kê đã thực hiện 87 cuộc kiểm tra; hoàn thành 02 đợt kiểm tra, giám sát Điều tra nông thôn, nông nghiệp giữa kỳ trong cả giai đoạn tập huấn và giai đoạn thu thập thông tin. Điểm mới trong công tác kiểm tra năm 2020 là Tổng cục Thống kê đã tiến hành kiểm tra thực hiện Luật thống kê và các văn bản hướng dẫn thi hành luật tại Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và Bộ Công Thương. Việc kiểm tra công vụ trong các lĩnh vực tổ chức cán bộ, quản lý tài chính cũng được triển khai thực hiện.

Bên cạnh những thành tựu đạt được trong năm 2020, Tổng cục Thống kê cũng nghiêm túc nhìn nhận những hạn chế tồn tại. Những hạn chế tồn tại này được tập thể Lãnh đạo Tổng cục cũng các đồng chí lãnh đạo các đơn vị trong toàn ngành nghiêm túc xem xét để có những giải pháp tháo gỡ.

Năm 2021 – Những nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp chủ yếu

Năm 2021, do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, tình hình

chính trị, kinh tế thế giới dự báo có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường, đồng thời cũng là năm đầu tiên thực hiện Nghị Quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, để hoàn thành nhiệm vụ, mục tiêu đề ra trong năm 2021, tập thể và từng cá nhân đồng chí lãnh đạo, công chức, viên chức và người lao động trong toàn Ngành không ngừng phát huy tinh thần đoàn kết, trách nhiệm, tiếp tục có những đổi mới, phối hợp chặt chẽ với các cá nhân, cơ quan liên quan để nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ công tác, với chủ đề của năm là “Chủ động kết nối và thích ứng, nâng cao hiệu quả hoạt động thống kê” hướng tới chào mừng 75 năm ngày thành lập ngành Thống kê Việt Nam.

Để thực hiện thành công Kế hoạch công tác năm 2021, ngành Thống kê cần bám sát phương châm hành động của Chính phủ năm 2021 là “Đoàn kết, kỷ cương, đổi mới, sáng tạo, khát vọng phát triển”, trong đó, đặc biệt chú trọng tới nhiệm vụ được quy định trong Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 01/01/2021 của Chính phủ: “Khẩn trương triển khai việc kết nối chia sẻ dữ liệu hành chính giữa các cơ quan quản lý nhà nước để hình thành hệ thống thông tin thống kê quốc gia phục vụ quản lý, điều hành các cấp”. Một số nhiệm vụ trọng tâm, cụ thể là:

Thứ nhất, thực hiện có hiệu quả công tác thu thập và xử lý thông tin thống kê, ứng dụng tối đa công nghệ thông tin trong công tác thu thập và xử lý thông tin thống kê

Nâng cao chất lượng các cuộc điều tra và chế độ báo cáo thống kê, đặc biệt chú trọng đến thu thập dữ liệu hành chính từ các sở, ban, ngành ở địa phương, Bộ, ngành ở Trung ương; Hoàn thành

các cuộc điều tra trong kế hoạch, bảo đảm chất lượng thông tin thu thập, tập trung thực hiện tốt công tác tập huấn nghiệp vụ, thu thập thông tin trong Tổng điều tra kinh tế năm 2021; Đẩy mạnh ứng dụng triệt để công nghệ thông tin trong công tác thu thập và xử lý thông tin thống kê, đặc biệt là các cuộc điều tra hàng tháng.

Thứ hai, tiếp tục thực hiện tốt công tác biên soạn và phổ biến thông tin thống kê, phục vụ lãnh đạo Đảng, Quốc hội, Chính phủ, các cấp, các ngành, các địa phương

Các đơn vị trong toàn Ngành cần cập nhật diễn biến tình hình kinh tế - xã hội trong và ngoài nước để xây dựng báo cáo tình hình kinh tế - xã hội hàng tháng, quý, 6 tháng và cả năm 2021 bảo đảm chất lượng và thời gian; tiếp tục đổi mới nội dung và hình thức báo cáo hàng tháng, đặc biệt là kỳ báo cáo quý, cần nghiên cứu ứng dụng phần mềm trong biên soạn báo cáo tình hình kinh tế - xã hội. Chủ động nghiên cứu, xây dựng và cập nhật kịp thời "kịch bản tăng trưởng kinh tế", kịch bản điều hành giá từng quý phục vụ công tác quản lý điều hành của Chính phủ, Lãnh đạo Chính phủ và Lãnh đạo Bộ.

Thứ ba, nâng cao năng lực hệ thống thống kê

Kiện toàn đội ngũ lãnh đạo của các đơn vị trong Ngành, trong đó tăng cường công tác điều động và bổ nhiệm lãnh đạo nhằm khắc phục tình trạng thiếu về số lượng và yếu về chất lượng.

Thực hiện tốt công tác quản lý tài chính và đầu tư xây dựng cơ bản của toàn ngành, đảm bảo bố trí nguồn lực cho hoạt động thống kê, bố trí cơ sở vật chất, điều kiện làm việc cho các Chi cục Thống kê cấp huyện

Tiếp tục chú trọng việc nghiên cứu phương pháp thống kê mới,

chuyển đổi hình thức thu thập thông tin từ các cuộc điều tra thống kê là chủ yếu sang sử dụng dữ liệu hành chính.

Chủ động, quyết liệt trong công tác phối hợp với các bộ, ngành, địa phương để xây dựng hệ thống thông tin thống kê quốc gia phục vụ quản lý, điều hành các cấp

Xây dựng và triển khai có hiệu quả Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Nhiệm vụ công tác của năm 2021 của toàn Ngành rất lớn với nhiều công việc quan trọng. Để thực hiện thành công Kế hoạch công tác năm 2021 của Ngành, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của ngành Thống kê trong giai đoạn tới, ngành Thống kê cần tập trung vào thực hiện các đột phá sau:

Một là, quyết liệt đổi mới cơ cấu tổ chức và công tác cán bộ ngành Thống kê

Sắp xếp tổ chức phù hợp là điều kiện tiên quyết để phát huy tối đa nội lực, sức mạnh của tập thể trong thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao. Do vậy, trong năm 2021, Tổng cục cần bám sát quy định của Nghị định số 101/2020/NĐ-CP ngày 28 tháng 8 năm 2021 để sắp xếp lại tổ chức.

Công tác quy hoạch đội ngũ lãnh đạo các cấp, nhất là cấp Lãnh đạo Tổng cục đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ, bảo đảm sự chuyển tiếp liên tục, vững vàng giữa các thế hệ là nhiệm vụ cần được quan tâm thực hiện trong thời gian tới. Để thực hiện tốt việc này, trước hết việc quy hoạch lãnh đạo các cấp cần được tiến hành theo quy trình chặt chẽ, xác định rõ yêu cầu chiến lược đối với lãnh đạo từng cấp mà Tổng cục đang cần. Phát hiện sớm những công chức, viên chức có tố chất của người lãnh đạo

cấp chiến lược để đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện, thử thách.

Trên cơ sở quy hoạch, cần có kế hoạch đào tạo nguồn lãnh đạo chiến lược cho toàn ngành, cụ thể: Thứ nhất, cần đào tạo đội ngũ lãnh đạo chiến lược hoàn thiện về trình độ lý luận chính trị, năng lực lãnh đạo cấp chiến lược; Thứ hai, bố trí, sắp xếp lãnh đạo cấp chiến lược vào các vị trí để họ thể hiện toàn bộ phẩm chất, năng lực, trình độ tầm chiến lược trong cuộc sống, là những cơ sở bảo đảm cho họ hoàn thành tốt nhiệm vụ chiến lược được giao.

Hai là, huy động tối đa nguồn lực, đổi mới toàn diện quản lý tài chính, ngân sách

Hoạt động thống kê trong bối cảnh kinh phí bố trí thực hiện các cuộc điều tra thống kê ngày càng hạn hẹp. Do vậy, bên cạnh công tác đổi mới hình thức thu thập thông tin thì việc huy động tối đa nguồn lực, đổi mới toàn diện công tác quản lý tài chính đóng vai trò rất quan trọng.

Để làm tốt việc này, trong năm 2021, Tổng cục Thống kê cần rà soát tổng thể việc sử dụng kinh phí cho các hoạt động của Ngành trong thời gian qua, đánh giá những hạn chế của việc sử dụng, quản lý nguồn kinh phí, từ đó, rút kinh nghiệm, đề xuất giải pháp quản lý tài chính phù hợp...

Ba là, ứng dụng chuyển đổi số mạnh mẽ trong hoạt động thống kê

Việc ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin trong hoạt động thống kê trong thời gian qua đã tạo nền tảng vững cho việc chuyển đổi số trong hoạt động thống kê. Trước mắt trong năm 2021, Tổng cục Thống kê cần tập trung vào thực hiện chuyển đổi số trong công tác quản lý điều hành ngành Thống kê./.

Nguồn: Tổng cục Thống kê